

gemeente **Oosterhout**

Verslag gesprek met Adviesraad Sociaal Domein (ASD) 25 maart 2019 over het advies over de nota Participatiewet 2019

Aanwezig: Leny van der Ende (voorzitter ASD), Toine Huisveld (lid ASD), Marcel Willemsen (wethouder), Teus Kortlever (beleidsadviseur)

Marcel Willemsen bedankt de ASD voor het uitgebreide advies dat is uitgebracht. De nota Participatiewet 2019 is vandaag (maandag 25 maart) aan de orde geweest in het college en het advies kon bij de beraadslaging betrokken worden. Verder bedankt hij ook voor de korte termijn waarop dit gesprek naar aanleiding van het uitgebreide advies kon plaatsvinden. Het advies van de ASD zal ook naar de gemeenteraad gezonden worden met daarbij een reactie op de punten die de ASD in zijn advies aan de orde stelt.

Dit overleg is bedoeld om het advies en de reactie hierop met elkaar te bespreken. Van het overleg zal een kort verslag worden gemaakt, dat eveneens naar de gemeenteraad gezonden zal worden.

Leny van der Ende geeft aan dat, nadat de vraag om advies op 13 februari 2019 aan de ASD is gesteld, de ASD hiermee aan de slag gegaan is. Omdat de vraag was om voor 25 maart 2019 met een advies te komen, was de beschikbare tijd betrekkelijk kort. De nota Participatiewet 2019 is zowel in de ASD besproken als in de hieraan gekoppelde werkgroep Participatie. In de werkgroep Participatie heeft ook een werkgever zitting, dus de nota kon ook vanuit dit perspectief worden gezien. Daarnaast heeft ook Toine Huisveld zitting in de werkgroep en hij is vanuit de praktijk van zijn werk goed op de hoogte van het onderwerp.

De eerste constatering die naar aanleiding van het advies gemaakt wordt is dat het noodzakelijk is dat de gemeente de ASD meer op de hoogte brengt van de huidige uitvoering van de Participatiewet, hiermee had een aantal vragen die de ASD heeft gesteld voorkomen kunnen worden. We zullen hiervoor binnenkort een afspraak maken.

Verder geeft de ASD in zijn advies aan dat de gemeente op de goede weg is maar dat er nog enkele kanttekeningen te plaatsen zijn. Leny van der Ende geeft aan het een goede zaak te vinden dat we daar nu het gesprek over aan gaan. We hoeven het niet altijd eens te zijn met elkaar maar alles moet wel bespreekbaar zijn.

Marcel Willemsen wil als eerste het tweede punt van het advies aan de orde stellen. Hij vraagt wat de ASD daar precies mee bedoelt en of aangegeven kan worden welke gemeenten daar ervaring mee hebben.

Toine Huisveld geeft aan dat hiermee bedoeld wordt dat in situaties waar er sprake is van een meervoudige problematiek een goede regievoering plaats moet vinden. De situatie doet zich nu soms voor dat er meerdere hulpverleners zijn die niet altijd van elkaar weten waar ze mee bezig zijn. Het is in die situaties van belang dat er een regievoerder is die goed in kaart brengt wat er speelt en wie er bij betrokken zijn. De regievoerder moet dus het netwerk van het gezin in kaart brengen. Verder is het in de complexe situaties ook van belang dat niet te veel in de kolommen vanuit verschillende budgetten wordt gedacht.

Ook voor de uitvoering van de Participatiewet is het soms van belang om verder te kijken dan alleen binnen het kader van de Participatiewet. Belemmeringen die ondervonden worden om te re-integreren of activeren hebben soms een breder kader en de oplossing moet dan ook in dit bredere kader worden gezocht. Andersom is dit ook van toepassing, problemen die zich openbaren in het kader van jeugdzorg zijn soms terug te voeren op werkloosheid van de ouders.

Marcel Willemsen geeft aan dat dit punt zeker aandacht zal krijgen, maar dat dit breder gezien moet worden dan alleen de Participatiewet. Het aspect is ook van belang in het kader van de Wmo en Jeugdzorg. De meer integrale benadering binnen het sociaal domein is wel een van zaken waar we werk van willen maken. Aan de ASD wordt gevraagd welke gemeenten de ASD kent waar de voorgestelde werkwijze op dit moment in de praktijk wordt gebracht.

De ASD geeft ook aan dat het van belang is dat gewerkt wordt aan het kweken van zelfvertrouwen bij een persoon en/of het gezin.

Teus Kortlever geeft aan dat dit ook een belangrijk uitgangspunt is in de nota Participatiewet 2019. Veel personen die al langdurig zijn aangewezen op een uitkering zijn in de loop van de tijd tegen vele teleurstellingen aangelopen waardoor het zelfvertrouwen is verdwenen. De eerste stap is daarom om dit zelfvertrouwen weer terug te brengen.

Marcel Willemsen geeft aan dat er al verschillende projecten lopen om hier aan te werken. Als voorbeeld hiervan noemt hij het traject met FC De Rebellen, waar ex-topsporters met hun eigen levensverhaal dit vertrouwen terug proberen te brengen bij de uitkeringsgerechtigden. Dit traject heeft inmiddels de eerste succesjes laten zien.

Ten aanzien van de nota geeft de ASD aan dat de inleiding naar zijn idee verwachtingen schept die in het vervolg van de nota niet echt worden waargemaakt. De nota is op hoofdlijnen en er is niet echt sprake van een herijking. De ASD vraagt dan ook naar het doel van deze nota. Marcel Willemsen geeft aan dat de aanleiding van de nota voor een belangrijk deel gelegen is in de huidige situatie op de arbeidsmarkt. Veel werkgevers hebben problemen om voldoende personeel te vinden en dit biedt ook kansen voor de groep die al langer werkloos is. Mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben in de huidige situatie geen ondersteuning meer mogelijk en dit biedt de gemeente de ruimte om weer meer aandacht te besteden aan de groep die al langer aan de kant staat. De huidige situatie brengt ook beweging bij ondernemers. Er is daar ook weer meer bereidheid om in scholing en training te investeren.

In hoofdstuk 3 van het advies komen verschillende onderwerpen naar voren waar de ASD vragen of aanvullingen bij heeft. Deze punten worden kort doorgenomen.

Paragraaf 3.1 algemene indruk

Stichting Netwerk 55 plus

De opmerking die hierover gemaakt is in de nota is vooral bedoeld als mededeling van een feit. De stichting heeft zelf geconstateerd dat er weinig noodzaak meer is om in stand te blijven. Overigens geldt in zijn algemeenheid dat het inderdaad zo is dat er ook binnen de categorie ouderen weer werkzoekenden betaald werk vinden. Dit aantal is relatief wel lager dan bij de jongere leeftijdsgroepen.

Werkzoekenden versus opleiding en ervaring/belemmeringen werkzoekenden

Het gesprek met de klant is het uitgangspunt. Hierin moet naar voren komen wat de mogelijkheden, capaciteiten zijn en welke belemmeringen er zijn. Vaak zijn opleiding en ervaring niet actueel meer en dus moet bekeken worden wat nog wel past

UWV acties aan de poort

Het UWV is verantwoordelijk voor de re-integratie van personen met een WW-uitkering. Doordat het UWV gedurende de crisisjaren werd geconfronteerd met grote bezuinigingen was er in deze periode vrijwel geen persoonlijk contact tussen UWV en WW-gerechtigde mogelijk. Inmiddels heeft het UWV hiervoor weer enige ruimte. Wij willen gezamenlijk met het UWV werk maken van re-integratie van personen die tegen de maximum termijn van de WW lopen. Hiermee willen we voorkomen dat personen na afloop van de WW-periode een beroep moeten doen op een gemeentelijke uitkering.

paragraaf 3.2 activiteiten gericht op werkzoekenden

Naar aanleiding van de opmerkingen die de ASD hierover heeft gemaakt wordt een korte toelichting gegeven op de werkwijze die gehanteerd wordt.

Op het moment dat iemand zich meldt voor een uitkering dient een aantal workshops gevolgd te worden. Het gaat hierbij algemeen om uitleg over de rechten en plichten die aan een uitkering zijn verbonden en meer specifiek om de stap naar betaald werk. Voor wat dit laatste is er onder andere aandacht voor het opstellen van een CV, sollicitatievaardigheden, houding en gedrag. Ook het werkgeversservicepunt sluit aan bij een van de workshops om te kijken of er een kans is om een deelnemer te matchen op een vacature. Ook voor personen die zich melden omdat ze bijna de maximale WW-termijn bereiken nemen direct deel aan de workshops en hierdoor lukt het regelmatig om mensen aan het werk te helpen voordat de WW-periode is verstreken.

Vanaf het moment dat een persoon een uitkering ontvangt wordt gekeken welke stappen er genomen moeten worden om de stap naar de arbeidsmarkt te maken. Om de kans op succes zo groot mogelijk te maken moet hierbij zoveel mogelijk maatwerk geleverd worden. Dit betekent dat in gesprek met de klant gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn en welke eventuele belemmeringen er weggenomen moeten worden. In het proces kunnen verschillende instrumenten worden ingezet, zoals (niet limitatief) scholing/training, proefplaatsing, werkstage, activering via vrijwilligerswerk.

Zeker voor personen die al langer aan de kant staan geldt dat maatwerk noodzakelijk is. Een sollicitatiegesprek is voor vrijwel iedereen een spannende aangelegenheid. Het is een activiteit met een groot afbreukrisico. Voor personen die al langere tijd aan de kant staan is zelfs de start van activeringsactiviteiten, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk, al een moeilijke stap. Deze stap wordt ook begeleid door de klantmanager.

De suggestie die de ASD geeft over de banenbeurs gaan we bezien. Er is al veel verbeterd met betrekking tot de banenbeurs o.a. dat de deelnemers vooraf getraind worden op sollicitatievaardigheden en presentatie. Het idee van een buddy die de werkzoekende op de banenbeurs begeleid kan een aanvulling zijn.

Inmiddels zijn de eerste stappen gezet om meer uitkeringsgerechtigden die langere tijd aan de kant staan te activeren. Al verschillende uitkeringsgerechtigden zijn inmiddels actief met vrijwilligerswerk. Na aanvankelijke terughoudendheid zien we in de praktijk dat mensen opbloeien en het leuk vinden dat ze weer actief kunnen zijn. Ook ten aanzien van dit vrijwilligerswerk is het van belang om maatwerk te leveren, dus proberen iets te vinden dat bij de persoon past.

Bij de inzet van verschillende instrumenten zoals werkstages en vrijwilligerswerk is het wel van belang om het aspect van verdringing aandacht te geven. Er moet immers voorkomen worden dat regulier werk wordt verdrongen.

We willen uitkeringsgerechtigden kansen bieden. Mensen waarvan vastgesteld wordt dat ze echt niet willen, zullen hiervan de consequenties ondervinden in de vorm van een afstemming van de uitkering. Ook zullen we actief uitkeringsfraude opsporen. Een aantal klantmanagers is hiervoor getraind als toezichthouder. Indien er bij een onderzoek blijkt dat er bijzonder opsporingsbevoegdheden nodig zijn, wordt de sociale recherche van de gemeente Breda ingeschakeld.

paragraaf 3.3 activiteiten gericht op werkgevers

Uitzendbureaus kunnen vaak een eerste opstap naar werk bieden. Om deze reden werken we ook met verschillende uitzendbureaus samen. Een groot aantal werkgevers werkt met uitzendbureaus samen en bij uitbreiding van het reguliere personeelsbestand hebben uitzendkrachten dan de kans op een vast dienstverband.

Binnen de logistieke sector heeft een aantal werkgevers zich verenigd in het LPA, om gezamenlijk een oplossing te zoeken voor de personeelskrapte. Dit heeft geleid tot een convenant tussen LPA, het onderwijs en de gemeente. Via de samenwerking met het LPA geven we werkzoekenden een kans op werk in de logistieke sector. Indien zich de mogelijkheden voordoen kan een dergelijke aanpak ook met andere sectoren. Bij de logistiek was het voordeel dat de werkgevers zichzelf al de samenwerking hadden gezocht.

Marcel Willemsen geeft nog aan dat we de contacten met het bedrijfsleven willen intensiveren en nog meer op zoek willen naar de mogelijkheden die er nu en in de toekomst zijn om werkzoekenden aan werk te helpen. Hiervoor zal binnenkort een programmamanager Economie en Arbeidsmarkt aan de slag gaan.

De conclusie van het overleg

Het eerste punt van het advies zullen we niet overnemen. We willen de nota op hoofdlijnen houden. De verschillende punten die de ASD aangeeft zullen we wel naar de gemeenteraad zenden. Verder zullen we de verschillende suggesties meenemen bij de nadere uitwerking.